

Маначинська Ю.А.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування

Євдощак В.І.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Чернівці, Україна

5D АКТУАРНА ЗВІТНІСТЬ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В 3D: ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Сучасна стадія розвитку бухгалтерського обліку потребує кардинально інших, нетривіальних, підходів до методики узагальнення облікової інформації у системі фінансової звітності. Адже, традиційний формат представлення зведених облікових даних, який повною мірою здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства, зокрема Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [3] та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2] не здатний цілковито та повністю задовольнити всезростаючі вимоги, як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів. Першочергово, така обставина викликана тим, що бухгалтерський облік базується на фактичній констатації здійснених господарських операцій, тобто таких, які вже відбулися в ході операційного циклу. Тоді, як новий 3D-формат бачення інтерпретації облікових даних покликаний оминати традиційний підхід до складання бухгалтерських проведення на початковому етапі, та сконцентрований на баченні змісту їх відзеркалення – одразу – у відповідній формі фінансової звітності підприємства, із врахуванням впливу на кінцевий рівень загальної прибутковості підприємства.

Вперше процедура складання фінансової звітності в 3D, що за своєю суттю оминає традиційні бухгалтерські проведення, була розкрита у працях Л. Голден [1]. Де в доволі простій та доступній формі науковця описала, як за змістом кожної господарської операцій можна побачити зміну тієї чи іншої статті відповідної форми публічної фінансової звітності. Таке бачення, зарубіжної дослідниці є досить нетривіальним, проте, воно у доволі зрозумілій формі дає змогу збагнути взаємозв'язок показників фінансової звітності із сукупним ходом господарського циклу підприємства та кінцевим фінансовим результатом. Адже, так чи інакше, кожна форма фінансової звітності пов'язана одна з одною. Так, Л. Голден розміщує перші три форми фінансової звітності, а саме: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та Звіт про рух грошових коштів у 3D-проекції, наочно відображаючи, таким чином, взаємозв'язок між ними. Особливу увагу зарубіжна дослідниця звертає на те, що Баланс (Звіт про фінансовий стан) – це статичний звіт, тобто форма № 1 публічної фінансової звітності підприємства

складається за станом на певну дату. Тоді як, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та Звіт про рух грошових коштів – це періодичні звіти, тобто їх складають за період. Така особливість зазначених форм публічної фінансової звітності, є надзвичайно важливою, адже саме періодичні звіти підлягають «обнуленню». Іншими словами показники періодичного звіту замикаються на Баланс (Звіт про фінансовий стан). Саме ця особливість й визначає природу форми №1 публічної фінансової звітності – зміст якої полягає у здатності до накопичення в собі результативних показників діяльності підприємства за весь період його функціонування [1].

Проте, одним із економічних викликів сьогодення є формування такої звітності, яка здатна відобразити облікову інформацію про перспективи зміни економічного потенціалу бізнесу, зокрема за умови його продажу, як цілісного майнового комплексу. Існує нагальна потреба у звітності, в якій об'єктивно проглядається розмежування, тобто дихотомія, між операційною та фінансовою діяльністю підприємства. Така інформативність звітних форм цікавить реальних й потенційних інвесторів та інших постачальників капіталу.

За таких умов сучасний бухгалтерський облік поступово переходить на нову щабліну свого розвитку – актуарну. Актуарний бухгалтерський облік – це система, яка базується на методі дискрептивного, подвійного та 3D-запису та спрямована на оцінку економічної вартості, що створюється і майбутніх грошових потоків, іншими словами узагальнює інформацію про перспективи зміни ринкової вартості підприємства в 5D-форматі.

Зарубіжний досвід свідчить, що саме актуарна фінансова звітність містить необхідну облікову інформацію про зміну економічної вартості підприємства у перспективному періоді. До її складу входять: Актуарний (оціночний) звіт про фінансовий стан (Баланс); Актуарний звіт про сукупний прибуток; Актуарний звіт про рух грошових коштів (Актуарний баланс руху грошових коштів); Актуарний звіт про зміни у власному капіталі [4, с. 9].

У силу таких обставин пропонуємо збільшити n-вимірність методики узагальнення інформації із системи актуарного бухгалтерського до 5D-актуарної фінансової звітності, яку доцільно трансформувати з фінансової звітності в 3D (тобто звітності, яка складена з оминаючи традиційні бухгалтерські проведення, про, що йшлося раніше), при цьому її перспективний формат забезпечить 4D-інтерпретацію облікових даних (3D+t (час) та знайде вияв у 5D-форматі актуарної фінансової звітності підприємства. Зазначені новації потребують цілковитого та повноцінного обґрунтування на рівні НП(С)БО, тому в Україні варто було б розробити окремий стандарт № 3 «Актуарна фінансова звітність» в основу якого варто покласти окремі аспекти Концептуальної основи фінансової звітності щодо фінансових звітів загального призначення, останнє визначає перспективи подальших розвідок у напрямі окресленої проблематики дослідження.

Література:

1. Голден Л. Финансовая отчетность в 3D. «СУПЕР Издательство», 2016. 230 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до

- фінансової звітності» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 15.10.2019).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.10.2019).
 4. Шигаев А. И. Актуарный учет и использование его данных для управления / А. И. Шигаев; под ред. д-ра экон. наук, проф. В. Б. Ивашкевича. М.: ИНФРА-М, 2011. 224 с.

УДК 368

Мельник Т.А.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО МЕТОДУ ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИКА

Нестабільність вітчизняної економіки обумовлює необхідність для кожного страховика, учасника страхового ринку України, постійно адаптуватися та шукати шляхи підвищення ефективності своєї діяльності.

В умовах ринкових відносин зростає самостійність українських страхових компаній, їх економічна, правова та соціальна відповідальність.

Досвід функціонування національного страхового ринку показав, що визначальними в умовах сучасної ринкової економіки для більшості страховиків в Україні стали проблеми їх адаптації до ринкової кон'юнктури і змін конкурентного середовища та можливості забезпечення своєї платоспроможності.

Тому одним з найактуальніших завдань для страхового ринку України сьогодні є питання визначення платоспроможності страхових організацій.

Питанню оцінки платоспроможності страховика присвячено праці: В.Д. Бігдаш [1], Н.В. Ткаченко [4], С.С. Осадця [3] та ін. Але проблема оцінки платоспроможності страховика нормативним методом потребує подальшого дослідження з огляду на потреби фінансової практики.

В Україні забезпечення платоспроможності страховиків на страховому ринку контролюється ст. 30 Законом України «Про страхування», в якій передбачено:

- наявність сплаченого статутного фонду та наявність гарантійного фонду страховика, яким чинне законодавство вважає спеціальні та резервні фонди, а також суму нерозподіленого прибутку страховика;
- створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;
- перевищення фактичного запасу платоспроможності над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності [2].